

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА ДОСЯГНЕТЬ ТРИРІЧНОЇ ДИТИНИ У ПРАКТИЦІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Людмила МЕЛЕНЕЦЬ, викладач кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти ІППО КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, м. Київ

Методична робота в дошкільному навчальному закладі має ґрунтуватися на сучасних досягненнях психолого-педагогічної науки з урахуванням професійної та особистої зрілості педагогів, конкретного аналізу й інтерпретації (пояснення, витлумачення) результатів освітньої діяльності.

Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» наголошує, що наявність у дитини певного віку знань і вмінь — невичерпний показник її індивідуальних можливостей ступеня розвитку й віку. Критерії оцінки компетентності дошкільника мають бути не стільки кількісними (виконав, зробив, відтворив тощо), скільки якісними (як саме виконав — самостійно, старанно, творчо чи з допомогою дорослого, похапцем).

Показниками ефективності педагогічної діяльності є конструктивність, послідовність, гнучкість, виваженість, позитивна емоційна забарвленість та орієнтація на норму як індивідуальну систему вимог і оцінок. Аналізуючи педагогічну діяльність (за Н. В. Кузьміною), виділяють п'ять структурних складових:

- 1) суб'єкт педагогічного впливу;
- 2) об'єкт педагогічного впливу;
- 3) предмет їх спільної діяльності;
- 4) мету навчання;
- 5) засоби педагогічної комунікації.

Педагогічна діяльність спільна, а не індивідуальна, бо є дві активні сторони: педагог — дитина. Педагогічна діяльність спільна й у другому розумінні. Практично завжди вона «ансамблева». Дитина водночас взаємодіє не з одним вихователем, а з групою дорослих. Коли діяльність педагогів спільна, узгоджена, «ансамблева», тоді їх педагогічна

активність є ефективною, розвивальною для особистості дитини. Вищим критерієм узгодженості вбачається не просто взаємодія педагогів між собою, а й їх взаємосприяння, взаємодопомога, спрямована на досягнення кінцевої мети — на досягнення методично досконалого процесу, повноцінний розвиток, навчання, виховання особистості дитини.

**Модель аналізу педагогічної діяльності з формування
культурно-гігієнічних навичок у трирічних дітей
під час приймання їжі**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
1	2	3
<ul style="list-style-type: none"> — Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (естетично оформленій вигляд столу, самої їжі, відповідність меблів зросту дітей, посуду — ложка десертна, чайна маленька, чашки, тарілки не щербаті, наявність маркування); — чи немає затримки в поданні їжі; — чи сідають діти за стіл поступово, після вмивання; — чи достатньо самостійно їдять діти, добре пережовуючи їжу закритим ротом (занадто поспішаючи, дуже повільно); — чи охайно їдять діти, правильно тримають ложку, п'ють із чашки, тримаючи її обома руками, користуються серветкою; — чи дотримуються діти основних правил поведінки за столом; — чи називає вихователь страви, викликає до них позитивне ставлення; — чи стежить вихователь за поставою дітей, ураховує фізичний стан, індивідуальні особливості; — чи вчить вихователь після закінчення їжі дякувати, спокійно підводитися з-за столу, тихо підсувати стілець, не чекаючи поки всі закінчать їсти; — чи забезпечується використання різноманітних методичних прийомів (ігрові дії, малі фольклорні форми тощо) 		

Закінчення

1	2	3
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час приймання їжі		
Форми роботи з батьками щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час приймання їжі вдома		

**Модель аналізу педагогічної діяльності
з формування культурно-гігієнічних навичок
у трирічних дітей під час умивання**

Дата _____

Назва групи _____

Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
— Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (наявність індивідуального підписаного рушника, мильниці з милом, відповідність висоти умивальників зросту дітей); — чи контролює вихователь вправляння дитини в засукуванні рукавів, у вмиванні рук та обличчя, витиренні їх насухо; — чи заохочує вихователь до акуратності (не розбризкувати воду, вішати рушник на місце, своєчасно користуватися туалетом, носовичком); — чи довго чекають діти, поки умиваються інші; — чи забезпечується використання різноманітних методичних прийомів (ігрові дії, малі фольклорні форми тощо)		
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час умивання		
Форми роботи з батьками щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час умивання вдома		

**Модель аналізу педагогічної діяльності з формування
культурно-гігієнічних навичок у трирічних дітей
під час одягання, роздягання**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
<ul style="list-style-type: none"> — Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (наявність потрібної кількості шаф для одягу, вільний доступ до нихожної дитини); — чи дотримується послідовність в одяганні (рейтузи, взуття, светрик, головний одяг), роздяганні (светрик, плаття, сорочка, взуття, штанці, колготи), акуратність у складанні своїх речей; — чи заохочує вихователь до самостійності, виховує культурні звички (ввічливо звернутися з проханням, дякувати, проходити не штовхаючись, не поспішаючи, спокійно); — чи виявляють діти негаразди зовнішнього вигляду, мають певні вміння зашнуровувати черевики, застібати гудзики; — чи відбувається розвиток мовлення, мислення (які методичні прийоми використовуються); — чи надає допомогу помічник вихователя в одяганні, роздяганні дітей 		
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час одягання, роздягання		
Форми роботи з батьками щодо формування культурно-гігієнічних навичок у дітей під час одягання, роздягання вдома		

**Модель аналізу педагогічної діяльності
з формування життєво важливих навичок у трирічних дітей
під час ранкової гімнастики**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
<ul style="list-style-type: none"> — Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (кімната провітрена, прибрана, легкий одяг дітей); — чи виконуються вправи на увагу, орієнтацію в просторі, для профілактики постави, плоскостопості; — чи мають загальнорозвивальний характер (3—4); — чи виконуються вправи з різних вихідних положень, яка кількість повторів (4—5 разів, стрибики 8—10 разів); — чи охоплюють вправи різні групи великих м'язів (плечового пояса, спини, живота, ніг); — чи використовуються вправи з предметами, які слугують елементами ускладнення комплексу; — чи продуманий спосіб роздавання предметів; — чи достатньо точним (правильним, красивим, вільним, не напруженим) був показ і пояснення вправ; — чи помічає вихователь і як реагує на виконання вправ дітьми, які прийоми використовує; — чи звертає увагу вихователь на правильність дихання під час виконання вправ; — чи отримали діти емоційне задоволення від гімнастики; — чи проводиться ранкова гімнастика під музичний супровід; — чи використовується довкілля для проведення ранкової гімнастики 		
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час ранкової гімнастики		
Форми роботи з батьками щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час ранкової гімнастики вдома		

**Модель аналізу педагогічної діяльності
з формування життєво важливих навичок у трирічних дітей
під час заняття з фізичної культури**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

На допомогу вихователю-методисту

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
1	2	3
<ul style="list-style-type: none"> — Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (зал прибраний і провітрений, одяг дітей полегшений); — чи входять у підготовчу частину вправи на увагу, орієнтацію в просторі; — чи виконуються вправи для профілактики постави, плоскостопості (різні види ходьби і бігу); — чи виконуються вправи з різних вихідних положень, яка кількість повторів (4—5 разів, стрибки 8—10 разів); — чи охоплюють вправи різні групи великих м'язів (плечового пояса, спини, живота, ніг); — чи використовуються вправи з предметами, які слугують елементами ускладнення комплексу; — чи продуманий спосіб роздавання предметів; — чи виконує вихователь вправи разом із дітьми і як реагує на виконання малюками вправ, які прийоми використовує; — чи достатньо точним (правильним, красивим, вільним, не напруженим) був показ і пояснення виконання вправ, рухів; — чи використовується протягом заняття ігровий метод навчання, імітаційні вправи на відновлення дихання; — чи витримана тривалість заняття, кількість повторів рухливої гри (3—4 рази); — чи виконуються загальнорозвивальні вправи під музичний супровід; — чи отримали діти емоційне задоволення від заняття; — чи раціональний метод організації дітей був використаний на занятті; — чи одягнений вихователь у спортивну форму; — чи достатньо сформована у вихователя культура усного мовлення (звукове оформлення, граматична правильність, логічність, чистота, доречність, виразність) 		
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час заняття з фізичної культури		

Закінчення

1	2	3
Форми роботи з батьками щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час занять фізичними вправами вдома		

**Модель аналізу педагогічної діяльності
з формування життєво важливих навичок у трирічних дітей
під час рухової активності на прогулянці**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки			Рекомендації
	1	2	3	
— Чи мають ігрові вправи конкретний руховий характер, сюжет;				
— чи вводяться ускладнення в добре засвоєну гру;				
— чи мають діти іграшки, що заводяться, для самостійної рухової діяльності;				
— чи заохочується бажання дітей виконувати рухи на фізкультурному обладнанні;				
— чи приділяє вихователь увагу малорухливим дітям;				
— чи враховує вихователь особливості розвитку моторної сфери;				
— чи проводяться рухливі ігри з використанням вправ, які зміцнюють групу м'язів-розгиначів;				
— чи відбувається процес вдосконалення основних рухів;				
— чи оберігається здоров'я дітей (який стан ігрового майданчика, зовнішній вигляд дітей, яке їх самопочуття);				
— чи орієнтується вихователь за зовнішніми ознаками, як реагує організм дитини на фізичне навантаження				
Систематичність планування освітньої роботи щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час рухової активності на прогулянці				

Закінчення

1	2	3
Форми роботи з батьками щодо формування життєво важливих навичок у дітей під час рухової активності на повітрі		

**Модель аналізу педагогічної діяльності
щодо організації денного сну трирічних дітей**

Дата _____
 Назва групи _____
 Вихователь _____

Напрям контролю	Висновки	Рекомендації
<ul style="list-style-type: none"> — Чи створені належні санітарно-гігієнічні умови (постіль чиста, маркування постелі відповідає імені дитини, спальня провітрена, прибрана, ліжка стоять на деякій відстані одна від одного); — чи дотримується оптимальна температура у спальні +16/+18 °C під час сну дітей; — чи дотримується послідовність укладання дітей (скільки часу витрачається на роздягання перед сном і одягання після нього); — чи враховуються індивідуальні особливості дітей (настрій перед сном, швидкість засинання, просинання); — чи сприяє діяльність вихователя засинанню дітей (тон, стиль спілкування, заспокійливі дії, колискова); — чи надає допомогу помічник вихователя у вкладанні, підніманні дітей 		
Систематичність планування освітньої роботи щодо організації денного сну дітей		
Форми роботи з батьками щодо організації денного та нічного сну дітей		